

Schriftelijke vragen 2025 Z/25/800016 /D-1004892

Formulier voor het beantwoorden van schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 51 van het **Reglement van Orde** voor de vergadering van de raad van de gemeente **Gorinchem**.

Schriftelijke vragen van Dhr. Piet van Andel van de fractie SP inzake Mantelzorgers Gorinchem zwaar overbelast, 10 november 2025

De Stad Gorinchem kopte zaterdag 8 november dat Gorinchemse mantelzorgers zwaarder belast zijn en vaker overbelast zijn dan mantelzorgers elders in Zuid-Holland.

Dit baart de Gorinchemse SP zorgen.

Daarom heeft zij hierover de volgende vragen.

Vragen

1. Waren deze cijfers eerder bekend bij de gemeente Gorinchem?
2. Deelt het college de zorgen van de SP-fractie over deze cijfers?
3. Wat is de impact op mantelzorgers die op deze (zoals in het onderzoek omschreven) wijze (over)belast zijn of zich overbelast ervaren?
4. Op welke wijze verlicht de gemeente de last van mantelzorgers?
5. Zijn er in andere gemeenten voorbeelden van de ontlasting van mantelzorgers die Gorinchem nog niet toepast? Zo ja, welke?
6. Leiden deze cijfers tot een aanpassing van Gorinchems beleid rondom mantelzorg? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?

Antwoorden van burgemeester en wethouders d.d. 09-12-2025:

1. Waren deze cijfers eerder bekend bij de gemeente Gorinchem?

De gepubliceerde cijfers in de Stad Gorinchem zijn afkomstig zijn uit de nieuwste GGD Gezondheidsmonitor (2024) die in juni van dit jaar openbaar is geworden. In de nieuwe ISV monitor die conform het ISV-beleid één keer per twee jaar uitkomt zullen we deze cijfers dan ook meenemen. De cijfers verrassen ons zeker omdat cijfers uit voorgaande monitoren aanzienlijk lager lagen. Zeker ook omdat uit de burgerpeiling (2025) een percentage van 9% komt van de mantelzorgers in Gorinchem die een hoge belasting ervaren, het laagste percentage in jaren.

2. Deelt het college de zorgen van de SP-fractie over deze cijfers?

Ja, wij delen de zorgen met uw fractie. Zoals al gezegd zijn de laatste cijfers uit de nieuwste GGD-monitor (2024), die in juni van 2025 zijn gepubliceerd, duidelijk hoger dan de cijfers die wij tot nu toe hadden uit de GGD-monitor en de Burgerpeiling. Wij nemen dit signaal serieus en nemen deze nieuwste cijfers behalve in de ISV-monitor ook mee in de doorontwikkeling van ons mantelzorgbeleid en -aanbod. Zeker ook omdat we zien dat er in de toekomst alleen maar meer gevraagd gaat worden van de mantelzorgers.

3. Wat is de impact op mantelzorgers die op deze (zoals in het onderzoek omschreven) wijze (over)belast zijn of zich overbelast ervaren?

Overbelasting bij mantelzorgers kan een impact hebben op zowel hun fysieke als mentale gezondheid, evenals op hun sociale leven en financiële situatie. Zo kan het leiden tot chronische vermoeidheid, slaapttekort, verhoogde stressniveaus en een algemeen slechtere fysieke en mentale gezondheid. Ook kan overbelasting zorgen voor lichamelijke klachten zoals rug- en gewrichtspijn.

4. Op welke wijze verlicht de gemeente de last van mantelzorgers?

Binnen de gemeente Gorinchem is er verschillend aanbod dat voor ontlasting van mantelzorgers zorgt. Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is er de mogelijkheid tot:

- Dagbesteding
- Huishoudelijke ondersteuning
- Een kortdurend verblijf in een zorginstelling

Vanuit het Mantelzorgsteunpunt bieden we Respijtzorg thuis: Tijdelijke (vervangende) zorg of ondersteuning om mantelzorgers te ontlasten. Dit wordt uitgevoerd door professionals van Zorgmies (op factuur) en vrijwilligers van de Klussendienst (subsidie).

Verder zorgt het Mantelzorgsteunpunt voor:

- Informatie en advies
- Persoonlijk gesprek
- Hulp bij het creëren van overzicht van de zorgtaken
- Ondersteuning bij het aanvragen van zorg en voorzieningen
- Lotgenotencontact
- Workshops en trainingen (zoals netwerkversterking en omgaan met dementie)
- Het mantelzorgcompliment als waardering
- Activiteiten rond de dag van de mantelzorger

Er is dus een breed aanbod van ondersteuning beschikbaar waar mantelzorgers gebruik van kunnen maken om hun zorgtaak te verlichten.

5. Zijn er in andere gemeenten voorbeelden van de ontlasting van mantelzorgers die Gorinchem nog niet toepast? Zo ja, welke?

We kijken continu naar goede voorbeelden in het land en de regio. Regionaal trekken we vanuit het IZA op samen met de andere gemeenten in Waardenland en de zorgaanbieders. Dit levert een verrijking en verbreding van het aanbod op. Denk hierbij aan het project van de Zelfzorgacademie wat we onlangs gestart zijn naar voorbeeld van de gemeente Maastricht.

Verder zijn er op een aantal plekken in Nederland logeer- of respijthuizen. Voor inwoners van de gemeente Gorinchem is er, naast het Respijtzorg aanbod zoals hierboven benoemd, een respijthuis in Dordrecht. Dit heeft een regionale functie. We zijn in overleg met de zorgverzekeraar om respijtzorg toegankelijker te maken en onafhankelijk van de financieringsstromen.

Ten slotte zijn er gemeentes die een parkeervergunning voor Mantelzorgers hebben. Er is een motie ingediend en aangenomen om de mogelijkheid hiervoor in de gemeente Gorinchem te onderzoeken. Er is ingestemd dit onderzoek uit te voeren en eind Q2 2026 zullen de resultaten van dit onderzoek gedeeld worden.

6. Leiden deze cijfers tot een aanpassing van Gorinchems beleid rondom mantelzorg? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?

Wij zullen in de komende tijd de cijfers nader analyseren en kijken hoe we onze dienstverlening richting de mantelzorgers nog verder kunnen verbeteren. We zijn reeds gestart met de doorontwikkeling van ons mantelzorg-beleid. Eind oktober 2024 is opdracht gegeven aan MantelzorgNL om samen met de Gemeente Gorinchem de doorontwikkeling 2.0 vorm te geven. Dit naar aanleiding van een behoefte onderzoek dat zij in 2024 hebben uitgevoerd in Gorinchem. De doorontwikkeling heeft als uitgangspunt: Toewerken naar een toekomst bestendige structuur waarin samenwerking, overzicht en toegankelijkheid centraal staan. Hierbij gaan we uit van een regie houdende rol in plaats van de huidige uitvoerende rol voor de gemeente, waarbij het brede netwerk van zorg- en welzijnspartijen een prominentere rol zullen vervullen Dit in overeenstemming met de lokale, landelijke en regionale ontwikkelingen (IZA-Gala & ISV). Om deze verandering behapbaar te maken, hebben we besloten om ons in eerste instantie te focussen op de jonge mantelzorgers, omdat hier nog heel veel winst te behalen is. Als dit onderdeel van de doorontwikkeling succesvol blijkt, willen we het aanbod/de ondersteuning voor andere doelgroepen (werkende, niet-werkende en ouder wordende mantelzorgers) ook door ontwikkelen.

De nieuwe cijfers zijn dus niet de reden voor deze reeds gestarte doorontwikkeling, maar geven wel een bevestiging dat deze doorontwikkeling nodig is en zullen hierbij betrokken worden.

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

ValidSigned door Heleen Kromkamp
op 16-12-2025

ValidSigned door Reinie Melissant
op 18-12-2025